

Fragment de
L'home que volia arribar lluny
Hans Fallada
Traducció de Ramon Monton
[Edicions de 1984, abril de 2013]

1. Cendra, terra i pols

—Cendra, terra i pols. Això és el que som i en això ens convertim —va cridar el pastor, i cada cop que proclamava la caducitat humana tirava terra a la tomba amb una petita pala. Els terrossos glaçats queien amb una duresa insuportable damunt la fusta del taüt.

El jove que hi havia darrere del pastor tremolava d'horror i de fred. Pensava que el pastor podria haver tirat més dolçament la terra a la tomba del seu pare. Però quan ell mateix va començar a tirar-ne damunt del difunt, li va semblar que encara feia més soroll i el va sacsejar un sanglot. Però no volia plorar, no volia plorar davant de tots els assistents al funeral, volia mostrar-se fort. Va dirigir una mirada quasi suplicant a la làpida de sienita vermellosa que hi havia al capdamunt de la tomba, en què es podia llegir «Klara Siebrecht, 16 d'octubre de 1867 – 21 de juliol de 1893». Però aquella pedra no podia oferir-li cap mena d'ajuda. L'escriptura daurada s'havia tornat negrosa amb el temps. El dia de la mort de sa mare era també el dia en què havia nascut: mai no va conèixer sa mare. I ara gravarien també el nom del seu pare en aquella làpida i hi posarien la data de la seva mort: 11 de novembre de 1909.

Cendra, terra i pols. Això és el que som i en això ens convertim, va pensar. Ara estic sol al món, va pensar, i el va tornar a sacsejar un sanglot.

—Dóna'm la pala, Karl —va dir l'oncle Ernst Studier, i la hi va agafar.

Trasbalsat, Karl Siebrecht va tornar al costat del pastor Wedekind, que li va donar la mà amb fermesa i el va mirar als ulls amb posat seriós.

—És una dura pèrdua per a tu, Karl —va dir—. No ho

tindràs gens fàcil. Però cal que et mantinguis ferm i que no oblidis que el Regne del Cel no abandona els orfes!

I llavors van venir tots, l'un darrere l'altre, a donar-li la mà i a dir-li unes quantes paraules que en general l'exhortaven a ser fort, tots, des de l'esgrogueït oncle Studier fins al gras hotelier Fritz Adam. Però ningú no va dir ni una sola paraula amable sobre el pare, que sempre havia estat complaent i compassiu amb ells, massa complaent i massa compassiu, va pensar amargament el noi de setze anys. Però jo no vull ser tan complaent com el pare, va pensar. Jo a la meua vida seré fort i dur.

El seu cor es va tornar a estovar de seguida quan va arribar a la tomba l'única dona entre tots aquells homes: la vella Minna, amb la seva cara com tallada en fusta, que ja havia estat al servei de sa mare i que l'havia vist créixer i l'havia educat any rere any. Una dolça sensació el va fer tremolar quan la va veure al costat de la tomba, tan encarcerada i sense ni una sola llàgrima als ulls. Pobra Minna, va pensar. ¿I ara què faràs? La dona li va agafar la mà i va xiuxiuejar:

—Vés-te'n de seguida cap a casa, Karl. Estàs blau de fred, et portaré alguna cosa calenta.

Llavors se'n van anar tots. Karl Siebrecht va veure la birreta del pastor prop de la porta del cementiri, seguit a poca distància pel gruix dels assistents al funeral. Tots tenien pressa per posar-se a recer d'aquell vent glaçat de novembre.

—Vinga, afanya't, Karl! —el va apressar l'oncle Ernst Studier—. Al teu pare no li servirà de res que ens quedem aquí palplantats, passant fred.

—Tens raó, Ernst! —va reconèixer l'hotelier Adam, i es va posar en marxa a l'altra banda de Karl Siebrecht—. Vinga, val més que ens amaguem de seguida!

Però el jove no va fer cas de les paraules insensibles de tots dos, i li va semblar veure alguna cosa que sortia corrent de darrere d'una làpida i es dirigia cap a la tomba del seu pare. I, efectivament, era Erika, la seva veïneteta de catorze anys, filla del pastor Wedekind, que hauria de ser a classe de treballs

manuals però s'havia esmunyit al cementiri per portar unes quantes flors a la tomba del seu pare. Que bona, la petita Erika!

—¿Es pot saber què et passa, Karl? —va exclamar l'oncle, i va agafar el seu nebot, que havia ensopegat i estava a punt de caure—. ¿On caram tens els ulls?

—Ves per on! —va dir l'hoteler, divertit, amb els ulls mig aclucats—. ¿No és Erika, la filla de Wedekind? Si ho sabés el pastor! No et pensis que ha vingut pel teu pare, Karl!

—Això no em sembla gens bé, Karl! —va dir l'oncle Ernst Studier, i va arrossegar el jove fora del cementiri gairebé amb violència—. El dia de l'enterrament del teu pare hauries de tenir unes altres coses al cap! I, d'altra banda, tu només tens setze anys i ella amb prou feines en té catorze!

—Penseu el que penseu —va exclamar el jove, furiós—, nosaltres no som... així!

—Doncs per desgràcia estic segur que no ens equivoquem! —va respondre l'oncle, severament—. I la filla d'un pastor està molt per damunt de les teves possibilitats —va afegir—. Ja pots estar content si algú t'admet d'aprenent.

—Sí, val més que ho facis —va afirmar Adam—, perquè ja ets gran i no tens diners per a l'escola!

Però Karl Siebrecht tornava a fer cas omís de la seva xerrameca, tot i que s'alegrés que haguessin deixat de parlar d'Erika Wedekind. Va mirar amb aversió les senzilles parets de totxo d'aquella petita ciutat de la Marca de Brandenburg i els miserables aparadors dels marmanyers com el seu oncle Ernst Studier. Havia estat tres vegades a Berlín amb el pare, sempre durant pocs dies, però la gran ciutat l'havia fascinat. No hauria fet falta que el seu pare li digués: «No facis com jo, Karl, no et quedis en un racó de món en què tot es torna estret i petit. Aquí tens molt més espai per moure't». Oh, quines ganes que tenia de moure's sense que ningú el pogués aturar!

Davant de l'hotel Hohenzollern hi havia tota una tropa d'endolats.

—Ja m'ho pensava! —va exclamar Fritz Adam—. Vinga,

passey tots cap a dins, que la meva dona ja deu tenir el grog ben calent. Se'ns posarà bé! Tu també pots venir, Karl! Avui, excepcionalment, et deixarem prendre un got de grog!

—No, gràcies! —va dir Karl Siebrecht—. Me'n vaig cap a casa!

—Com vulguis! —va dir l'hoteler, una mica ofès—. Però estic segur que durant els propers anys no et convidaran a grog gaires vegades!

I l'oncle Studier va dir:

—A les cinc vindrem tots a casa teva i parlarem del teu futur. Digues a Minna que prepari un bon cafè.

Karl Siebrecht es va quedar esperant a la cantonada més propera que tots haguessin desaparegut a l'interior de l'hotel d'Adam, i després se'n va tornar corrent cap al cementiri, però se'l va trobar desert i silenciós. La seva amigueta ja havia marxat, de manera que es va acostar sigil·losament a la tomba i se la va trobar com l'havia deixat, perquè els enterramorts encara no hi havien vingut. Va mirar el taüt i va veure damunt la terra les tres floretes que ella hi havia tirat, tres àsters blancs tardans. Amb una barreja d'esgarrifança i desig es va agenollar al costat de la tomba del seu pare, es va ajupir i va agafar una de les flors de damunt del taüt.

2. *El futur a la cuina*

A l'habitació parlaven cada cop més fort; segurament no es posaven d'acord sobre el seu futur. El jove contemplava la nit ventosa i humida de novembre per la finestra de la cuina. Darrere seu, la vella Minna feinejava amb els pots i olles a la cuina, va abaixar la flama del llum de petroli, de manera que la cuina gairebé va quedar en penombra i va dir:

—Aviat serà l'hora de sopar, ¿vols que et prepari uns sandvitxos, Karl?

—No puc menjar fins que no hagin decidit el meu futur!